

חום ונויטרופניה - FEVER NEUTROPENIA בילדים מידע והדרכה להורים

מנגנוני הגוף למניעת זיהומים

- לגופנו מנגנונים הגנה רבים כנגד חדירה של מזהמים כגון: עור גופנו, ריריות האף, אזור הפה ומערכת העיכול ותאי הדם האחראים על מערכת החיסון
- עור גופנו הוא האיבר הגדול ביותר ומהווה את ההגנה הראשונית כנגד חדירה של מזהמים ולכן כאשר עורנו אינו שלם, גופים זרים עלולים לחדור בקלות ולגרום לזיהומים
- תפקידה של מערכת החיסון:
 - להגן על גופנו מפני פלישה של חיידקים, נגיפים (וירוסים), פטריות וטפילים שונים וכן ירעלנים והתפתחות של סרטן
 - נויטרופילים הם תאים לבנים הנמצאים בזרם הדם המגיעים למקומות שונים בגוף בעת הצורך (פלישת גורם זר) ומאפשרים תגובה חיסונית מיידית.

מהי נויטרופניה?

- ירידה של מספר תאים נויטרופילים בדם
- מתרחשת בעקבות פגיעה בייצור הנויטרופילים במח העצם, השמדה מואצת של הנויטרופילים בטחול או גיוס מוגבר של הנויטרופילים לאזור כלשהו בגוף.

כיצד מאבחנים נויטרופניה?

- אבחנה של נויטרופניה נקבעת על סמך תוצאות של ספירת הדם
- הנויטרופניה נקבעת על-פי מספר הנויטרופילים בספירת הדם המחושב על פי אחוזם מסך כל התאים הלבנים.

דרגות נויטרופניה

- קלה - 1,500-1,000 נויטרופילים
- בינונית - 1,000-500 נויטרופילים
- קשה - פחות מ- 500 נויטרופילים.

גורמים שכיחים של נויטרופניה:

- טיפול כימותרפי
- הקרנות (לעצמות)
- גידול במח עצם
- לאחר השתלת מח עצם
- נגיפים (וירוסים) מסויימים.

הסכנה של נויטרופניה

- פגיעה בהגנה מיידית של הגוף וחשיפה לזיהומים שונים
- התפתחות מהירה של ספסיס (אלח דם).

הטיפול בנויטרופניה

- טיפול תרופתי - זריקות תת עורית של NEUPOGEN(G-CSF) - טיפול המגביר את יצור הנויטרופילים ומעלה את רמתם באופן מהיר ועקבי באמצעות שני מנגנונים עיקריים:
 - הגברת ייצור נויטרופילים חדשים במח העצם
 - מעבר מהיר של הנויטרופילים ממח העצם לדם
- בידוד הגנתי. כללי בידוד הגנתי בזמן נויטרופניה:
 - יש להימנע מהימצאות במקומות ציבוריים צפופים ובסביבת אנשים חולים
 - יש לשמור על היגיינה של עור וריריות הפה
 - לשמור על כללי סטריליות (לבישת מסכת פנים, חיטוי ידיים וכפפות סטריליות) בכל פעולה חודרנית כמו הכנסת קטטר, וזונדה וטיפול בצנתר מרכזי
 - להקפיד על תזונה עם כמות מופחתת של חיידקים, כגון:
 - אוכל ביתי טרי ונקי (עדיף להימנע ממאכלים שהוכנו במקומות ציבוריים)
 - להימנע מאכילת פירות וירקות טריים (לא מבושלים), דג נע/סושי ומאכלי "ביו" או חלב לא מפוסטר
 - לאכול בשר וביצים מבושלים היטב
 - הקפדה על אוורור הבית, במידה וקיים בבית מיזוג יש לנקות מסננים לעתים קרובות
 - במידה ויש חיות מחמד בבית:
 - להימנע ממגע קרוב איתן ועם הפרשותיהן
 - לרחוץ ידיים לאחר כל מגע עמן
 - לדאוג לחיסון של בעלי החיים ומעקב וטרינר צמוד
 - להימנע משיפוצים בבית או שהייה במקומות העוברים שיפוץ.

מהו חום?

- טמפרטורת גוף נורמלית נעה סביב 37 מעלות צלסיוס בממוצע ומשתנה כל הזמן בהתאם לשעת היום-יום ומאדם לאדם
- חום מוגדר כאשר הטמפרטורה גבוהה מהממוצע - כלומר 38 מעלות בשתי בדיקות בהפרש המבוצעות בהפרש של שעה, או בדיקה אחת הגבוהה מ-38 מעלות.

למה יש חום?

- חום נגרם לרוב רוב כתוצאה מזיהום, אך ישנן סיבות נוספות, כגון: תגובה לתרופה, כתוצאה מגידול ותגובה למוצרי דם.
- כשהחום נגרם כתוצאה מזיהום הגוף נלחם בו. עצם מאמציו של הגוף לתקוף את המזהם גורם לעליית חום הגוף מעל הנורמה
- לחולים במחלת הסרטן סיכוי גבוה יותר לזיהום, אך עדיין ישנם דרכים וטיפולים להתמודד עם מצבים קריטיים אלו
- לעיתים סיבת החום אינה ידועה.

חום בזמן נויטרופניה

- מחייב פניה מיידית לרופא המטפל או מחלקה עקב חשד לזיהום
- מחייב לשמור על כללי הבידוד הגנתי.

אבחון של גורם לחום

- בדיקה גופנית מקיפה
- תרבויות דם, שתן, משטח גרון, פצעים, נקזים, וצנתר מרכזי
- צילום חזה לפי הצורך
- ב-80% מהמקרים לא מתגלה מקור החום.

טיפול בחום ונויטרופניה

- מצריך טיפול דרך הווריד באנטיביוטיקה רחבת טווח הפועלת נגד רוב סוגי החיידקים.
- במקרה ולא נראה שיפור כעבור יומיים - שלושה, ניתן להוסיף או להחליף את סוג האנטיביוטיקה לפי המלצת רופא מומחה למחלות זיהומיות
- לאחר 4-5 ימים של חום או חום חדש תחת טיפול באנטיביוטיקה, מוסיפים טיפול אנטי פטרייתי לפי המלצת רופא מומחה למחלות זיהומיות.